

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22 lutego 2024 r.

NK-KSE.431.1.40.2023.WK

Pan
Jerzy Łuźniak
Prezydent Miasta Jeleniej Góry

00020355547
Numer: O.8912.2024
Data: 2024-02-27
Wydział: KN

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 11-13 i 20-22 września 2023 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 września 2023 r. nr: NK-KSE.0030.100.2023.WK kontroler z Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Weronika Kornacka – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadził w Urzędzie Miasta Jelenia Góra (pl. Ratuszowy 58, 58-500 Jelenia Góra) kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, tj. rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego³.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r. nr NK-KSE.430.1.2023.RG.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:

- a) sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.,
- b) wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.,
- c) rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych,
- d) migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 190.

³ Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1378.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu Miasta Jelenia Góra sprawował Pan Jerzy Łuzniak - Prezydent Miasta Jeleniej Góry. Na stanowisku Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Jeleniej Górze zatrudniona była Pani Elżbieta Sobczak, zaś na stanowisku Zastępcy Kierownika Pani Agata Hołdowicz.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie rejestracji stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

USTALENIA KONTROLI

REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano 45 aktów stanu cywilnego (15⁴ aktów urodzenia, 15⁵ aktów małżeństwa oraz 15⁶ aktów zgonu) sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością, w ustawowym terminie i zawierają wszystkie dane wymagane przepisami prawa.

Poddane kontroli akty urodzenia zostały sporządzone na podstawie karty urodzenia i protokołu zgłoszenia urodzenia albo zgłoszenia urodzenia dokonanego w sposób określony w art. 58a p.a.s.c. Zgłoszenia urodzeń dokonane zostały przez matkę lub ojca dziecka, zgodnie z art. 57 ust. 1 p.a.s.c. lub art. 58a ust. 1 p.a.s.c. Zgodnie z art. 58a ust. 3 p.a.s.c. do zgłoszeń elektronicznych nie sporządzono protokołu zgłoszenia urodzenia. W przypadku podpisanych elektronicznie zgłoszeń przesłanych za pośrednictwem platformy ePAUP organ nie udokumentował w aktach sprawy informacji o ważności podpisu elektronicznego i integralności podpisanego dokumentu oraz dacie tej weryfikacji (na przykład „podpis elektroniczny zweryfikowany w dniu ...[data]; wynik weryfikacji: ważny/nieważny/brak możliwości weryfikacji”). Powyższe stanowi uchybienie § 47 ust. 4 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji

⁴0261011/00/AU/2023/274220,
0261011/00/AU/2022/206483,
0261011/00/AU/2022/707329,
0261011/00/AU/2023/290119,
0261011/00/AU/2022/674525,

⁵0261011/00/AM/2022/040851,
0261011/00/AM/2023/724845,
0261011/00/AM/2023/127644,
0261011/00/AM/2022/255067,
0261011/00/AM/2022/436922,

⁶0261011/00/AZ/2022/511121,
0261011/00/AZ/2022/354333,
0261011/00/AZ/2022/857848,
0261011/00/AZ/2022/561820,
0261011/00/AZ/2023/538209,

0261011/00/AU/2022/678230,
0261011/00/AU/2022/705182,
0261011/00/AU/2023/761818,
0261011/00/AU/2023/202132,
0261011/00/AU/2022/632313,

0261011/00/AM/2022/010762,
0261011/00/AM/2022/818661,
0261011/00/AM/2023/700764,
0261011/00/AM/2022/787301,
0261011/00/AM/2023/881669,

0261011/00/AZ/2022/038184,
0261011/00/AZ/2022/554184,
0261011/00/AZ/2022/437642,
0261011/00/AZ/2023/762706,
0261011/00/AZ/2023/879637,

0261011/00/AU/2022/303305,
0261011/00/AU/2023/641791,
0261011/00/AU/2022/709410,
0261011/00/AU/2023/466360,
0261011/00/AU/2022/329498.

0261011/00/AM/2023/285004,
0261011/00/AM/2022/456249,
0261011/00/AM/2022/325071,
0261011/00/AM/2022/709032,
0261011/00/AM/2022/719866.

0261011/00/AZ/2022/950515,
0261011/00/AZ/2022/477506,
0261011/00/AZ/2022/925327,
0261011/00/AZ/2023/413971,
0261011/00/AZ/2023/853235.

kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁷, zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną.

Karty urodzenia zawierały informacje, o których mowa w art. 54 ust. 2 p.a.s.c. Akty urodzenia zostały sporządzone terminowo, zgodnie z art. 52 ust. 1 p.a.s.c. oraz zawierały dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 60 p.a.s.c.

W toku czynności kontrolnych zauważono, że w przypadku tradycyjnych zgłoszeń urodzenia dziecka, o których mowa w art. 57 ust. 3, zgłaszający wypełniali dodatkowy protokół przyjęcia oświadczenia złożonego na okoliczność uznania ojcostwa⁸ oraz/lub wyboru imienia/imion dla dziecka, tj. dokumenty, których sporządzania nie przewidują już przepisy ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Protokoły przyjmowane na podstawie art. 57 ust. 3 p.a.s.c. i art. 63 p.a.s.c., podpisywane przez osoby zgłaszające, mają wystarczającą wartość dowodową, a kwestia ich sporządzania została uregulowana w przedmiotowej ustawie. Należy podkreślić, że dodatkowy protokół jest swoistym dublowaniem protokołów, który był wypełniany przez zgłaszających zgodnie z wzorem określonym w § 1 pkt 17 i 18 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 18 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (obowiązujące do 29 maja 2023 r.) lub rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (obowiązujące od 30 maja 2023 r.). Tym samym praktyka pobierania od zgłaszających dodatkowych protokołów jest zbędna.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że 12 poddanych kontroli aktów małżeństwa dotyczyło małżeństw zawartych w sposób, o którym mowa w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy⁹. W dwóch przypadkach małżeństwo zostało zawarte poza urzędem stanu cywilnego, na wniosek nupturientów, zgodnie z art. 85 ust. 5 p.a.s.c. W aktach sprawy znajdują się stosowne potwierdzenia uiszczenia opłaty dodatkowej, zgodnie z art. 85 ust. 8 p.a.s.c. i o której mowa w § 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego¹⁰, w wysokości 1000 zł.

Poddane analizie akty małżeństwa zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (art. 87 ust. 1 p.a.s.c.). Protokoły zawierają prawidłowe dane, zgodnie z ust. 2 ww. przepisu. Protokoły z przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński zostały podpisane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. We wszystkich sprawach zachowany został termin, o którym mowa w art. 4 Krio.

W jednym przypadku¹¹ udział w czynności zawarcia małżeństwa wzięł tłumacz, który zgodnie z art. 32 ust. 5 p.a.s.c. podpisał protokół przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

W toku kontroli ustalono, że 3¹² spośród skontrolowanych aktów dotyczyły małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Krio. Akty te prawidłowo sporządzono

⁷ Dz.U. Nr 14, poz. 67.

⁸ Dotyczy zgłoszeń dokonanych przez osoby niebędące w związku małżeńskim.

⁹ T.j.Dz.U. z 2023 r. poz. 2809, zwany dalej „Krio”.

¹⁰ Rozporządzenie w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego z dnia 22 stycznia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 180).

¹¹ 0261011/00/AM/2022/719866.

¹² 0261011/00/AM/2022/456249, 0261011/00/AM/2022/719866, 0261011/00/AM/2022/881669.

na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński zostało złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio.

W aktach zbiorowych aktów małżeństwa znajdują się pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono praktykę przyjmowania od nupturientów dodatkowych osobnych protokołów z przyjęcia oświadczeń o nazwiskach noszonych po zawarciu małżeństwa oraz nazwiskach dzieci zrodzonych z tego małżeństwa na podstawie art. 25 § 1 i 2 oraz art. 88 § 1 Kri¹³, mimo że oświadczenia te zawierane są też w protokole przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński¹⁴. Protokół ten jest podpisywany przez nupturientów bezpośrednio po złożeniu przed kierownikiem usc oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Nawet w przypadku wcześniejszego zdeklarowania się nupturientów o nazwiskach noszonych po zawarciu małżeństwa, mogą oni zmienić zdanie i podczas uroczystości oświadczyć odmiennie od poprzedniej deklaracji. Kierownik usc zobowiązany jest w takiej sytuacji, poprzez czynność techniczną, dokonać odpowiednich zmian w protokole – tak, aby zawierał on dane zgodne ze złożonymi oświadczeniami przez osoby zawierające związek małżeński. W związku z powyższym omawianą praktykę należy uznać za zbędną.

W wyniku kontroli ustalono, iż akty zgonu sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają podpisy zgłaszającego zgon oraz Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Dodatkowo zauważono, że w niektórych aktach zbiorowych aktów zgonu¹⁵ znajdują się protokoły przyjęcia oświadczenia złożonego na okoliczność zgłoszenia zgonu bez dowodu osobistego, wypełniane przez zgłaszających zgon. We wspomnianych protokołach zgłaszający zobowiązują się, że po znalezieniu dowodu osobistego dostarczą go do Urzędu Stanu Cywilnego „w celu jego unieważnienia”. Podkreślić należy, że dowód osobisty unieważnia się z dniem zgonu posiadacza dowodu osobistego (zgodnie z art. 50 ust. 3 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych), zaś kierownik urzędu stanu cywilnego, któremu osoba zgłaszająca zgon przedłożyła dowód osobisty osoby zmarłej, uszkadza go w sposób, o którym mowa w § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁶.

Wpisy w rejestrze dokonane zostały w alfabecie łacińskim, rozszerzonymi, wielkimi literami, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego¹⁷. Dаты i godziny wpisano zgodnie z § 4 r.r.s.c., a imiona i nazwiska zamieszczono w aktach stanu cywilnego w pełnym brzmieniu, do czego zobowiązuje

¹³ Na wzorze przygotowanym przez kontrolowany organ.

¹⁴ Art. 87 ust. 2 p.a.s.c.

¹⁵ Np. 0261011/00/AZ/2023/762706, 0261011/00/AZ/2022/857848

¹⁶ W toku czynności kontrolnych obowiązywało rozporządzenie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu z dnia 5 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1865).

¹⁷ T.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1904, dalej jako „r.r.s.c.”.

dyspozycja § 5 ust. 1 r.r.s.c. W toku kontroli stwierdzono, iż wszystkie akta zbiorowe skontrolowanych aktów stanu cywilnego opatrzone są oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą. Powyższe jest zgodne z § 43 ust. 1 i 2 r.r.s.c.

W wyniku analizy dokumentów i danych zawartych w rejestrach państwowych stwierdzono, że organ realizował obowiązek wynikający z art. 25 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Ponadto, we wszystkich sprawach kontrolowany organ dokonał rejestracji danych w rejestrze PESEL, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o ewidencji ludności¹⁸.

[dowód: akta kontroli str. 144-486]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie**.

Wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.

Kontroli poddano 30¹⁹ spraw dotyczących wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 p.a.s.c. Dwadzieścia spraw dotyczyło wydania zaświadczenia o stanie cywilnym, na podstawie art. 44 ust. 1 pkt. 3 p.a.s.c., natomiast 10 spraw²⁰ dotyczyło wydania zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby (art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c.).

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie skontrolowane wnioski pochodziły od uprawnionych podmiotów²¹. W 6 sprawach²² wnioski o wydanie zaświadczenia na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 3 p.a.s.c., zostały złożone na nieprawidłowym formularzu, niezgodnym ze wzorem określonym w § 1 ust. 31 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 18 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego²³. Ww. podania nie zawierały informacji o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych, co jest niezgodne z dyspozycją art. 49 ust. 1 pkt 4 p.a.s.c. W tym miejscu wskazać należy, iż to na organie spoczywa obowiązek przyjmowania wniosków na formularzach zgodnych z obowiązującymi przepisami. W przypadku, gdy są one obarczone są brakami formalnymi organ administracji publicznej zobowiązany jest podjąć czynności mające na celu ich usunięcie. Mając na uwadze, iż wnioski składane były osobiście przez osoby, których dokumenty dotyczyły, zasadnym byłoby bezpośrednie informowanie wnioskodawców o brakujących elementach, skutkujące

¹⁸ Tekst jedn. Dz.U. z 2022, poz. 1191, ze zm., dalej jako „u.e.l.”.

¹⁹ USC.5360.1.52.2023, USC.5360.1.45.2023, USC.5360.1.38.2023, USC.5360.1.31.2023, USC.5360.1.24.2023, USC.5360.1.10.2023, USC.5360.1.2.2022, USC.5360.1.7.2022, USC.5360.14.2022, USC.5360.1.21.2022, USC.5360.1.17.2022, USC.5360.1.36.2022, USC.5360.1.51.2022, USC.5360.1.58.2022, USC.5360.1.65.2022, USC.5360.1.43.2022, USC.5360.1.72.2022, USC.5360.1.79.2022, USC.5360.1.86.2022, USC.5360.1.17.2023.

²⁰ 5364.14.2022, 5364.1.6.2023, 5364.1.17.2023, 5364.1.25.2023, 5364.1.34.2022, 5364.1.32.2022, 5364.1.38.2022, 5364.1.52.2022, 5364.1.60.2022, 5364.1.75.2022.

²¹ Gdy osoba, której wniosek dotyczy działała przez pełnomocnika - w aktach znajdowało się stosowne pełnomocnictwo.

²² USC.5360.1.38.2023, USC.5360.1.2.2022, USC.5360.1.7.2022, USC.5360.1.21.2022, USC.5360.1.65.2022, USC.5360.1.79.2022.

²³ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 698, obowiązujące do dnia 29 maja 2023 r..

przyjęciem kompletnych wniosków. Zaniechanie tej czynności stanowi naruszenie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁴. W przypadku podpisanych elektronicznie wniosków złożonych za pośrednictwem platformy ePAUP na wydrukach zabrakło informacji o ważności podpisu elektronicznego i integralności podpisanego dokumentu oraz dacie tej weryfikacji (§ 47 ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej).

Na wnioskach umieszczona została pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2²⁵ Instrukcji kancelaryjnej.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że organ weryfikował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie przedmiotowych zaświadczeń, do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania należnej opłaty. Opłata skarbowa pobierana była w odpowiedniej wysokości, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 2 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawek tej opłaty oraz zwolnień, stanowiącego załącznik do ustawy o opłacie skarbowej²⁶, tj. 38 lub 24 zł.

W aktach wszystkich spraw znajduje się egzemplarz zaświadczenia przeznaczony do włączenia do akt sprawy.

W toku kontroli stwierdzono, że wydane zaświadczenia zawierają wszystkie elementy wymagane przepisami prawa. Jednakże w treści wszystkich wydanych zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby zabrakło podstawy prawnej działania organu (art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c.). Należy podkreślić, że organy działają na podstawie przepisów prawa. Na marginesie warto zauważyć, że w wydanych zaświadczeniach w miejscu przeznaczonym na oznaczenie organu (Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego)²⁷ wskazywano oznaczenie aparatu pomocniczego organu administracji publicznej (Urząd Stanu Cywilnego).

Odnosząc się do terminowości wydanych zaświadczeń należy wskazać, że zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni. Ponadto, zgodnie z art. 125 ust. 4 p.a.s.c., jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi stanu cywilnego, przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonuje się w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia wniosku. W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że wszystkie zaświadczenia zostały wydane terminowo. W aktach znajdują się potwierdzenia osobistego odbioru zaświadczenia lub ich wysłania.

[dowód: akta kontroli str. 487-582]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

²⁴ Dz.U. z 2023 r., poz. 775, ze zm., zwany dalej k.p.a.

²⁵ Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

²⁶ Tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1923, ze zm.

²⁷ W przypadku zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c. wskazywano błędnie oznaczenie Urząd Miasta Jelenia Góra w nagłówku pisma.

Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych

Kontroli poddano 24 sprawy dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych, tj. 4 akty²⁸ sporządzone na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz 20 aktów²⁹ sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c.

Wnioski o rejestrację urodzenia i małżeństwa, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz wnioski o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu zostały złożone przez uprawnione osoby (zgodnie z art. 99 ust. 2, art. 104 ust. 4 p.a.s.c.). W przypadku gdy wniosek składał pełnomocnik, w aktach sprawy znajduje się dokument potwierdzający stosowne umocowanie.

Zgodnie z art. 99 p.a.s.c. w rejestrze stanu cywilnego można dokonać, w formie czynności materialno-technicznej, na wniosek lub z urzędu, rejestracji urodzenia albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostały tam zarejestrowane, oraz rejestracji urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w państwie urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego. Do wniosków o rejestrację urodzeń i małżeństwa, które nastąpiły poza granicami RP dołączono oryginały dokumentów potwierdzających zdarzenie, wydane przez właściwy podmiot zagraniczny, zgodnie z art. 99 ust. 4 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub na druku wielojęzycznym. Ponadto dołączono potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 39 zł, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 7 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W przypadku wniosków o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu, do wniosków załączono wymagane dokumenty, tj. oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub dokument na druku wielojęzycznym. Ponadto do wniosków dołączano potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 50 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji oraz 39 zł za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku sprostowania lub uzupełnienia aktu na wniosek, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 ust. 2 p.a.s.c., tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów, zarówno pod względem językowym, jak i formalnym, bez ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego. Kierownik urzędu stanu cywilnego dostosował na wniosek osoby, której akt dotyczył, w formie czynności

²⁸ 0261022/00/AM/2023/843269, 0261011/00/AU/2023/270595, 0261011/00/AM/2023/031611, 0261011/00/AU/2023/041611.

²⁹ 0261011/00/AU/2023/974270, 0261011/00/AU/2023/213477, 0261011/00/AU/2023/377602, 0261011/00/AU/2023/251834, 0261011/00/AU/2022/644023, 0261011/00/AU/2022/735349, 0261011/00/AU/2022/052481, 0261011/00/AM/2022/158493, 0261011/00/AM/2022/875941, 0261011/00/AU/2022/310179, 0261011/00/AM/2022/276759, 0261011/00/AU/2022/935856, 0261011/00/AU/2022/145552, 0261011/00/AM/2023/737100, 0261011/00/AZ/2023/339136, 0261011/00/AZ/2023/732835, 0261011/00/AU/2023378258/, 0261011/00/AU/2023/269608, 0261011/00/AU/2022/721436, 0261011/00/AU/2022/999683.

materialno-technicznej, pisownię danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej.

Ponadto Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Jeleniej Górze uzupełnił lub sprostował dane w aktach stanu cywilnego w formie czynności materialno-technicznej, prawidłowo czyniąc wzmianki dodatkowe do przedmiotowych aktów stanu cywilnego. Jednocześnie stwierdzono, że kontrolowany organ przestrzegał obowiązku wynikającego z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

[dowód: akta kontroli str.583-690]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie**.

Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 45 aktów stanu cywilnego³⁰ przeniesionych do rejestru stanu cywilnego. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego³¹ (zwanego dalej r.p.r.s.c.).

Dane zawarte w aktach stanu cywilnego przeniesiono prawidłowo do rejestru, do odpowiednich rubryk. Dаты i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane do rejestru w sposób określony w § 3 r.p.r.s.c.

Zgodnie z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c., imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony akt stanu cywilnego, zamieszczano w akcie stanu cywilnego w rejestrze w polu przeznaczonym na zamieszczenie imienia i nazwiska kierownika urzędu stanu cywilnego sporządzającego akt lub zamieszczono tam informację „dane nieustalone”, jeżeli nie można było odczytać przedmiotowej informacji.

W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu

³⁰0261011/00/AM/1990/187182,
0261011/00/AM/1980/806348,
0261011/00/AM/1995/891372,
0261011/00/AM/1971/034636,
0261011/00/AM/2010/698606,
0261011/00/AU/1996/796568,
0261011/00/AU/1985/119775,
0261011/00/AU/1973/482422,
0261011/00/AU/1957/985589,
0261011/00/AU/2012/938754,
0261011/00/AZ/1972/410598,
0261011/00/AZ/2012/452013,
0261011/00/AZ/1993/013843,
0261011/00/AZ/1978/219557,
0261011/00/AZ/1980/787715,

0261011/00/AM/1987/385936,
0261011/00/AM/2003/379060,
0261011/00/AM/1992/430442,
0261011/00/AM/1979/241004,
0261011/00/AM/2008/592521,
0261011/00/AU/1993/505531,
0261011/00/AU/1985/631287,
0261011/00/AU/1967/312678,
0261011/00/AU/1954/363440,
0261011/00/AU/2008/137530,
0261011/00/AZ/1993/013843,
0261011/00/AZ/2001/821048,
0261011/00/AZ/2010/126241,
0261011/00/AZ/1976/360504,
0261011/00/AZ/1998/828187,

0261011/00/AM/1983/858866,
0261011/00/AM/1999/865499,
0261011/00/AM/1952/073869,
0261011/00/AM/2014/032368,
0261011/00/AM/2006/842973,
0261011/00/AU/1991/955624,
0261011/00/AU/1975/034767,
0261011/00/AU/1962/134781,
0261011/00/AU/2002/994583,
0261011/00/AU/2000/656821,
0261011/00/AZ/2003/319872,
0261011/00/AZ/2008/932306,
0261011/00/AZ/1986/847185,
0261011/00/AZ/1979/882551,
0261011/00/AZ/1997/842714.

³¹ Dz.U. poz. 204 ze zm.

w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”, zgodnie z § 8 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli stwierdzono, że wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione, z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 r.p.r.s.c. Co do zasady również przypiski były przenoszone prawidłowo, zgodnie § 10 r.p.r.s.c. Niemiej jednak w trakcie czynności kontrolnych w jednostce zauważono, że niektóre poddane kontroli zmigrowane akty zgonu nie zawierały w rejestrze stanu cywilnego przypisków widocznych w księdze. Na przykład w akcie 0261011/00/AZ/2010/126241 – brak przypisku o akcie urodzenia, w aktach 0261011/00/AZ/1986/847185 i 0261011/00/AZ/1978/219557 – brak przypisków o akcie urodzenia i akcie małżeństwa. Należy zatem dokładać należytej staranności przy migracji aktów stanu cywilnego tak, by akty znajdujące się w rejestrze stanu cywilnego starannie odzwierciedlały dane zawarte w księgach stanu cywilnego. W trakcie trwania kontroli w jednostce organ podjął czynności celem uzupełnienia brakujących przypisków.

We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowywano prawidłowo w formie wzmianki dodatkowej informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie stanu cywilnego w rejestrze został zamieszczony prawidłowy numer przenoszonego aktu z książki papierowej (§ 13 r.p.r.s.c.). Zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c. wzmiankę dodatkową w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych może zamieścić (poza samym kierownikiem usc) upoważniony przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) pracownik. W toku czynności kontrolnych ustalono, że pracownicy usc posiadali stosowne upoważnienia do zamieszczania wzmianek dodatkowych w księgach stanu cywilnego.

[dowód: akta kontroli str. 691-762]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Zważywszy na przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższymi ustaleniami kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Przestrzegać § 47 ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej.
2. Odstąpić od praktyki pobierania od osób zgłaszających urodzenie lub zamierzających zawrzeć związek małżeński dodatkowych protokołów.

3. Wnioski o wydanie zaświadczeń przyjmować na formularzach zgodnych z obowiązującymi przepisami. W przypadku braków formalnych wniosku o wydanie zaświadczenia, podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
4. W wydawanych zaświadczeniach na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c. wskazywać podstawę prawną działania organu.
5. Przestrzegać § 10 r.p.r.s.c.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie w terminie **do dnia 22 marca 2024 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Frydlewicz-Pierucka
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Prawnego, Nadzoru i Kontroli